

**ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ
ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје**

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР
И
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ ЗА
ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА
31 ДЕКЕМВРИ 2021 ГОДИНА**

Скопје, јуни 2022

СОДРЖИНА	Страна
Извештај на независниот ревизор	1-3
Финансиски извештаи	
Извештај за сеопфатна добивка	4
Извештај за финансиска состојба	5
Извештај за паричните текови	6
Извештај за промените на капиталот	7
Белешки кон финансиските извештаи	8-32

Арх. Бр 0307/80 29.06.2022

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР ДО РАКОВОДСТВОТО НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје

Извештај за финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Јавното Претпријатие за државни патишта (Претпријатието), кои што го вклучуваат Извештајот за финансиска состојба заклучно со 31 декември 2021 година, како и Извештајот за сеопфатна добивка, Извештајот за парични текови и Извештајот за промени во капиталот за годината која завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството на Претпријатието е одговорно за подготвување и објективно презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи, врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и Меѓународните стандарди за ревизија прифатени во Република Северна Македонија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на Агенцијата за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Агенцијата.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Ние веруваме дека ревизорските докази кои што ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение) ДО РАКОВОДСТВОТО НА ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје

Основи за мислење со резерва

Како што е објаснето во Белешката 3.8. кон финансиските извештаи, Претпријатието во претходните години, извршило ревалоризација на своите недвижности, постројки и опрема, користејќи ги законски определените коефициенти за ревалоризацијата засновани на стапката на порастот на цените на производителите на индустриски производи. Ваквата ревалоризација, според наше мислење, не е во согласност со МСС 16, според кој недвижностите, постројките и опремата треба да се водат според нивните набавни трошоци намалени за акумулираната амортизација или по проценета вредност, која е нивна објективна вредност на датумот на проценувањето. Претпријатието нема извршено проценка на вредноста на недвижностите, постројките и опремата од страна на професионални квалификувани проценители во согласност со барањата на МСС 16 и следствено на тоа, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во однос на нивното вреднување.

Како што е објаснето во Белешката 20 кон финансиските извештаи, Претпријатието со состојба на 31 декември 2021 година има капитализирано во инвестициите во тек – автопатишта износ од 835,828 илјади МКД, и во градежни објекти – автопатишта износ од 720,407 илјади МКД по основ на негативни курсни разлики кои се појавуваат како резултат на плаќањата во УСД валута спрема еден од изведувачите на проектите. Ваквиот начин на евидентирање е извршен согласно Извештај и налог на Државниот завод за ревизија. Според наше мислење и согласно сметководствените стандарди прифатени во Р. Северна Македонија (МСС 16, МСС 23 и МСС 21), не постои можност курсни разлики кои произлегуваат од подмирување на обврски во странска валута да се капитализираат во набавната вредност на средствата, туку истите треба да се признаат во тековната добивка или загуба. Според претходното, произлегува дека набавната вредност на инвестициите во тек и градежните објекти е преценета за истите износи. Во текот на 2021 година капитализирани се негативни курсни разлики во износ од 55,197 илјада МКД, за кој износ е преценета тековната добивка. Нашиот извештај за претходната година исто така беше квалификуван по овој основ за вкупен износ од 119,798 илјади денари.

Како што е објаснето во Белешката 20 кон финансиските извештаи, Претпријатието со состојба на 31 декември 2021 година има евидентирано инвестиции во тек во локални патишта во износ од 4,227,687 илјади МКД, кои се финансирани со заеми од МБОР и ЕБОР за Проектите за подобрување на постојните регионални и локални патишта. Локалните патишта кои се во надлежност на општините, по завршувањето на изградбата и извршениот технички прием треба да бидат предадени на користење на Општините, односно да се изврши финансиско примопредавање на овие локални патишта кои се водат во финансиската евиденција на Претпријатието. Поради ова, ние не бевме во можност да се стекнеме со разумно уверување во однос на презентирањето на инвестициите во тек.

**ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР (Продолжение)
ДО РАКОВОДСТВОТО НА
ЈАВНОТО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје**

Мислење со резерва

Според нашето мислење, освен за ефектите од прашањата наведени во параграфот „Основи за мислење со резерва“, доколку ги има и кои ги има, финансиските извештаи ја презентираат објективно, од сите материјални аспекти, финансиската состојба на Јавното Претпријатие за државни патишта заклучно со 31 декември 2021 година, како и неговата финансиска успешност и парични текови за годината која што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Северна Македонија.

Скопје, 29 јуни 2022

Овластен ревизор

Костадинка Китаноска

Управител и Овластен ревизор

Антонио Велјанов

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА за годината која завршува на 31 декември

	<u>Белешка</u>	<u>2021</u> <u>(000) МКД</u>	<u>2020</u> <u>(000) МКД</u>
Приходи од надоместоци	8	8,168,956	6,803,658
Останати приходи	9	157,859	157,655
		8,326,815	6,961,313
Трошоци од основна дејност	10	(1,423,065)	(1,268,014)
Трошоци за амортизација		(1,957,223)	(2,066,045)
Трошоци за вработени	11	(273,705)	(244,090)
Останати трошоци	12	(718,374)	(671,422)
Резервации на трошоци		(66,532)	(57,285)
ОПЕРАТИВНА ДОБИВКА		3,887,916	2,654,457
Приходи од финансирање	13	699,351	3,022,065
Расходи од финансирање	14	(3,106,233)	(884,968)
ДОБИВКА ПРЕД ОДАНОЧУВАЊЕ		1,481,034	4,791,554
Данок од добивка	22	(7,358)	(195,894)
НЕТО ДОБИВКА		1,473,676	4,595,660
Останата сеопфатна добивка		-	-
ВКУПНА СЕОПФАТНА ДОБИВКА		1,473,676	4,595,660

Скопје, 22.03.2022 година

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА на ден 31 декември

	Белешка	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
СРЕДСТВА			
Тековни средства			
Парични средства	15	2,193,562	1,191,198
Тековен дел на дадени позајмици	17	13,708	13,728
Побарувања за данок на добивка и останати побарувања	19	204,188	164,559
Однапред пресметани приходи и трошоци		55,122	7,015
Залихи	16	1,671	1,503
Вкупно тековни средства		2,468,251	1,378,003
Нетековни средства			
Дадени позајмици	17	21,010	35,054
Аванси за основни средства	18	1,864,041	2,140,878
Нематеријални средства	21	1,159	8,763
Недвижности, постројки и опрема	20	110,640,017	104,350,139
Вкупно нетековни средства		112,526,227	106,534,834
ВКУПНО СРЕДСТВА		114,994,478	107,912,837
ОБВРСКИ И КАПИТАЛ			
Тековни обврски			
Обврски спрема добавувачи	22	2,405,708	2,629,063
Тековен дел на долгорочни кредити	25	4,754,425	3,498,368
Останати обврски	23	376,243	369,622
Резервации	28	209,063	193,956
Вкупно тековни обврски		7,745,439	6,691,009
Нетековни обврски			
Државни грантови (одложени приходи)	24	1,892,655	2,013,324
Долгорочни кредити	25	43,973,023	39,298,819
Вкупно нетековни обврски		45,865,678	41,312,143
ВКУПНО ОБВРСКИ		53,611,117	48,003,152
Капитал			
Државен капитал	26	5,000	5,000
Ревалоризациона резерва		9,796,453	9,796,453
Акумулирана добивка (загуба)		51,581,908	50,108,232
Вкупно капитал		61,383,361	59,909,685
ВКУПНО ОБВРСКИ И КАПИТАЛ		114,994,478	107,912,837

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ за годината која завршува на 31 декември

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ОПЕРАТИВНИ АКТИВНОСТИ		
Парични примања од надоместоци	8,120,849	6,807,719
Парични примања од останати оперативни активности	(2,606)	233,908
Исплати на добавувачи за трошоци за основна дејност	(1,431,762)	(1,278,239)
Исплати за плати и надомести на плати	(273,705)	(244,090)
Исплати за останати оперативни расходи	(718,336)	(671,318)
Платен данок од добивка	(7,358)	(195,894)
Примени камати	4,511	17,743
Нето парични текови од оперативни активности	5,691,593	4,669,829
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЧКИ АКТИВНОСТИ		
Дадени/наплатени заеми на други	14,064	13,962
Набавки на нематеријални средства	(603)	(754)
Набавки на недвижности, постројки и опрема	(8,529,166)	(7,675,875)
Дадени/оправдани аванси за основни средства, нето	276,837	492,251
Нето парични текови од вложувачки активности	(8,238,868)	(7,170,416)
ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ		
Исплати од добивката	-	-
Платени камати на кредити	(267,902)	(319,427)
Примени (отплатени) долгорочни кредити, нето	3,817,541	1,977,441
Нето парични текови од финансиски активности	3,549,639	1,658,014
Нето зголемување (намалување) на паричните средства	1,002,364	(842,573)
Парични средства на почетокот на годината	1,191,198	2,033,771
Парични средства на крајот на годината	2,193,562	1,191,198

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО КАПИТАЛОТ за годината која завршува на 31 декември

	Државен капитал	Ревалоризациона резерва	Реинвестирана добивка	Акумулирана добивка (загуба)	Вкупно капитал
	(000) МКД	(000) МКД	(000) МКД	(000) МКД	(000) МКД
Состојба на 1 Јануари 2020	5,000	9,796,453	2,499,258	43,013,314	55,314,025
Усогласувања	-	-	-	-	-
Корегирана состојба на 1 Јануари 2020	5,000	9,796,453	2,499,258	43,013,314	55,314,025
Добивка (Загуба) за тековната година	-	-	-	4,595,660	4,595,660
Реинвестирана добивка од претходна година по Одлука на УО и Влада на РМ	-	-	2,885,001	(2,885,001)	-
Вратена реинвестирана добивка	-	-	(2,499,258)	2,499,258	-
Состојба на 31 Декември 2020	5,000	9,796,453	2,885,001	47,223,231	59,909,685
Состојба на 1 Јануари 2021	5,000	9,796,453	2,885,001	47,223,231	59,909,685
Усогласувања	-	-	-	-	-
Корегирана состојба на 1 Јануари 2021	5,000	9,796,453	2,885,001	47,223,231	59,909,685
Добивка (Загуба) за тековната година	-	-	-	1,473,676	1,473,676
Реинвестирана добивка од претходна година по Одлука на УО и Влада на РМ	-	-	4,595,660	(4,595,660)	-
Вратена реинвестирана добивка	-	-	(2,885,001)	2,885,001	-
Состојба на 31 Декември 2021	5,000	9,796,453	4,595,660	46,986,248	61,383,361

1. Дејност и основни податоци

Јавното претпријатие за државни патишта, поранешна Агенција за државни патишта (во понатамошниот текст “Претпријатието”) е основано во согласност со Законот за јавните претпријатија заради управување, одржување, заштита, развој и унапредување на мрежата на државните (магистрални и регионални) патишта на територијата на Република Северна Македонија.

Поконкретно ЈП за државни патишта ги извршува следните работи:

- врши управување со државните патишта;
- врши развој, одржување, следење и контролирање на државните патишта;
- врши инвеститорски работи во врска со државните патишта;
- се задолжува кај домашни и странски финансиски институции заради финансирање;
- врши инвеститорски работи од областа на државните патишта;
- други работи утврдени со Законот.

Финансирање на активностите на Претпријатието се обезбедува преку надоместоци утврдени со Законот за патишта, и тоа:

- трансфери од Буџетот на РСМ (дел од акциза од нафтени деривати);
- надоместоци за употреба на јавните патишта за моторни и приклучни возила (патна такса);
- надоместоци за употреба на јавен пат, негов дел или објект на патот (патарина);
- надоместоци од поставување на рекламни табли во заштитниот појас, приклучување на пристапен кон државен пат, поставување на инсталации на трупот на патот, изградба и користење на комерцијални објекти на кои е дозволен пристап на државен пат надвор од населено место, прекумерно користење на државен пат, вонреден превоз, штета сторена на патот и објектите на патот;
- заеми и кредити и
- останати надоместоци согласно Законот.

Вкупниот број на вработени во Претпријатието на 31 декември 2021 година изнесува 483 вработени (2020: 481 вработени).

Седиште на Претпријатието е на ул.Даме Груев бр.14 во Скопје.

2. Основа за составување на финансиските извештаи

2.1. Основ за составување на финансиските извештаи

Финансиските извештаи, дадени на страниците од 4 заклучно со страница 32, се составени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ) објавени во Република Северна Македонија во Правилникот за сметководство (Сл.Весник 159/2009) и применливи од 1 јануари 2010 година.

Финансиските извештаи се подготвени со состојба на и за годините кои завршуваат на 31 декември 2021 и 2020 година. Тековните и споредбените податоци во финансиските извештаи се дадени во илјади денари (000 МКД). Онаму каде што е потребно, споредбените податоци се прилагодени и усогласени со цел да одговараат на извршената презентација во тековната година.

2.2. Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност.

2.3. Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Претпријатието применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои неможат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, застареноста на залихите, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2. Основа за составување на финансиските извештаи

2.4 Значаен настан

Глобалната пандемија предизвикана од новиот корона вирус (КОВИД 19) која беше прогласена од страна на СЗО во март 2020 година, продилжи во текот на 2021 година. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека има влијание врз работењето на Друштвото и резултатите од работењето но не и на ликвидноста на Друштвото. За ублажување на последиците од пандемијата, Владата донесе Одлука за изменување и дополнување на Одлуката за утврдување на висината на средствата од делот на акцизата од деривати од нафта, со која е зголемен процентот кој што Министерството за финансии го трансферира на ЈПДП од 20% на 30%.

Во 2021 година Претпријатието бележи намалување на добивката за 68% во однос на предходната година која главно се должи на зголемувањето на трошоците од финансирање (негативни курсни разлики) за 251% во однос на предходната година. Приходите од надоместоци бележат зголемување од 20% во однос на предходната година кој се должи на зголемените приходи од надоместоци за употреба на автопати (зголемени за 37% во однос на предходната година). Воедно вкупните средства се зголемени за 7% и Друштвото бележи позитивни ликвидносни показатели (белешка 6.4).

2.5. Континуитет во работењето

Финансиските извештаи се изготвени врз основа на претпоставката за континуитет во работењето односно дека Претпријатието ќе продолжи да работи во догледна иднина. Со оглед дека претпријатието е формирано за обавување на дејност од јавен интерес, Претпријатието нема намера, ниту потреба да го ликвидира или материјално да го ограничи опсегот на своето работење.

Поради влијанието на значаен настан, имајќи ја предвид анализата на влијанието на КОВИД 19 пандемијата опишана во точка 2.4, раководството смета дека не постои материјална несигурност што предизвикува сомнеж кој би го довел во прашање континуитетот во работењето на Друштвото.

3. Основни сметководствени политики и проценки

3.1. Признавање на приходи

Приходите се признаваат доколку е веројатно дека идни економски користи ќе бидат прилив за Претпријатието и доколку овие користи може веродостојно да се измерат. Приходите на Претпријатието се економски користи кои настануваат во текот на разгледуваниот период, кои произлегуваат од редовните активности на Претпријатието.

Приходите на Претпријатието произлегуваат од надоместоците утврдени со Законот за патишта, наведени во белешката 1 погоре.

Приходите од камати се признаваат за временскиот период за кој истите се однесуваат.

3.2. Признавање на расходи

Расходите се признаваат во билансот на успех кога се јавува намалување на идните економски користи поврзано со намалување на дадено средство или зголемување на дадена обврска кое може веродостојно да се измери. Расходите се признаваат врз основа на нивната директна поврзаност помеѓу направените трошоци и заработувањето на конкретните приходи.

3.3. Трансакции во странска валута

Претпријатието ја води својата сметководствена евиденција и известува во денари (МКД). Трансакциите во странска валута се евидентираат по важечкиот курс на странската валута на денот на трансакцијата. Извршена е пресметка на сите побарувања и обврски во странски средства за плаќање во нивната денарска противвредност, по средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странски средства за плаќање во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи или расходи од финансирање.

Најголем број од трансакциите на Претпријатието се во Евра (ЕУР) и УСД. Средниот курс на Еврото и УСД на 31 декември 2021 и 2020 година е како што следува:

	1 ЕУР	1 УСД
31 декември 2021	61.6270 МКД	54.3736 МКД
31 декември 2020	61.6940 МКД	50.2353 МКД

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.4. Парични средства

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номиналната вредност. За целите на овие финансиски извештаи, паричните средства се состојат од денарска и девизна жиро сметка, готовина во благајни и депозити по видување во банки орочени до 3 месеци.

3.5. Побарувања за дадени аванси

Побарувањата за дадени аванси се признаваат во висина на нивната номинална вредност, намалени за исправката за сомнителни и спорни побарувања за аванси и се состојат од дадени аванси на изведувачи заради тековно и инвестиционо одржување.

3.6. Залихи

Залихите на ситен инвентар се водат по пониската од набавната вредност и нето реализациона вредност. Набавната вредност ја сочинуваат сите направени трошоци за залихите да се доведат во нивната постојната состојба и локација. Нето реализационата вредност е проценета продажна цена во редовен тек на работење намалена за трошоците за нејзино довршување и проценети трошоци неопходни да се изврши продажбата.

3.7. Аванси за основни средства

Авансите за основни средства претставуваат средства дадени на добавувачи за набавка на основни средства и се искажуваат во висина на нивната номинална вредност, намалени за исправката за сомнителни и спорни аванси за основни средства.

3.8. Недвижности, постројки и опрема

1) Општа презентација

Почетно, набавките се евидентираат по нивната набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба.

Заклучно со 2012 година, основните средства се ревалоризираа на крајот од секоја година (при изработка на годишната пресметка) со примена на единствениот коефициент на ревалоризацијата заснован на стапката на порастот на цените на производителите на индустриски производи објавен од страна на Државниот Завод за Статистика на нивната набавна или ревалоризирана вредност и акумулирана амортизација на основните средства. Почнувајќи од 01.01.2013 година, ваква ревалоризација повеќе не се пресметува.

Ефектот на ревалоризацијата на основните средства се евидентираше како зголемување на ревалоризационата резерва, а амортизацијата се пресметуваше почнувајќи од следната година на ревалоризираната вредност на основните средства утврдена на крајот од претходната година.

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.8. Основни средства (Продолжение)

2) Амортизација

Амортизацијата на основните средства се пресметува врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот век на употреба на основните средства. Амортизација на инвестициите во тек не се пресметува се додека средствата во изградба не се активираат.

Употребените годишни стапки за амортизација за 2021 година во однос на 2020 се следните:

Основни средства	Стапки за амортизација 2021	Стапки за амортизација 2020
Административни згради	1 %	1 %
Автопатишта	7 %	7 %
Останати патишта	3 %	3 %
Компјутери	20%	20%
Опрема и мебел	12%	12%
Моторни возила	15%	15%

3.9. Обврски кон добавувачите

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.10. Обврски по кредити

Обврските по кредити се состојат од обврски по краткорочни и долгорочни кредити и се искажуваат според нивната номинална вредност. Износите на договорената камата се искажуваат во корист на останатите обврски, а на товар на расходите од финансирање и останати расходи. Обврските по кредитите од странство се искажуваат според курсот на Денарот на денот на билансот на состојба, а курсните разлики се евидентираат во рамките на приходи, односно расходи од финансирање. Детален преглед на долгорочните кредити е прикажан во белешката 25 кон финансиските извештаи.

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.11. Капитал

Вкупниот капитал на Претпријатието заклучно со 31 декември 2012 година се состои од државен капитал во вкупен износ од 38,926,796 илјади МКД.

Промените во капиталот заклучно со 31 декември 2012 година се состојат од ревалоризациони резерви кои се пресметуваа за недвижностите, постројките и опремата заклучно со 31 декември 2012 година, остварени добивки, ревалоризациони корекции како и други корекции на капиталот.

На 01.01.2013 година со преобразбата на „Агенцијата“ во „Јавно претпријатие за државни патишта“ се изврши корекција на капиталот, односно основната главнина со состојба на 31 декември 2016 година изнесува 5,000 илјади МКД и се состои од паричен влог.

Основач / сопственик е Владата на Република Северна Македонија. Средствата се обезбедени од средствата кои се наоѓаа на сметката на Агенцијата за државни патишта во рамките на трезорската сметка и се дел од салдото на денот на отварањето на сметката на Јавното претпријатие.

3.12. Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Претпријатието има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската димензија на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

3.13. Неизвесности

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Претпријатието. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат.

Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Претпријатието. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

3. Основни сметководствени политики и проценки (Продолжение)

3.14. Државни грантови (подршки)

Државни грантови се признаваат кога постои разумна сигурност дека грантовите ќе бидат примени во согласност со предложените услови. Кога грантовите се поврзани со средства, истите се признаваат како одложени приходи. Кога се примаат немонетарни грантови, средствата и грантот се евидентираат по нивната номинална вредност и потоа се ослободуваат во билансот на успех за време на корисниот век на употреба на средството на систематска и рационална основа.

3.15. Данок од добивка (тековен и одложен)

Данокот од добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех на Друштвото.

Тековниот данок од добивка се пресметува согласно одредбите на релевантните законски прописи во Република Северна Македонија. Согласно даночните прописи, тековниот данок од добивка се пресметува на основа која претставува остварената добивка пред оданочување зголемена за трошоци кои не се признаваат за цели на оданочување (непризнаени трошоци) и помалку искажани приходи со поврзани лица (2019: исто). Данокот од добивка се пресметува со примена на важечката даночна стапка на датумот на билансот на состојба по стапка од 10% (2020: 10%).

Одложениот данок од добивка се пресметува со примена на методата на обврски за сите времи разлики кои се јавуваат на датумот на билансот на состојба како разлики помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност, за целите на финансиско известување. Одложените даночни средства и обврски се мерат според важечките законски даночните стапки кои биле на сила и имаат правно дејство на датумот на билансот на состојба.

4. Финансиски ризици и управување со истите

Претпријатието влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите и кредиторите. Главните ризици на кои Претпријатието е изложено и политиките за управување со нив се следните:

4.1. Пазарен ризик

Ризик од промени на курсевите

Претпријатието влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од користење на кредити во странска валута, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Претпријатието нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Северна Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Претпријатието е изложено на можните флукутации на странските валути, чиј ефект е даден во табелата подолу.

4.2. Каматен ризик

Претпријатието се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има депонирани средства во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Претпријатието има користено вакви кредити, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик, но тој зависи од движењата на финансиските пазари и Претпријатието нема начин истиот да го намали.

4.3. Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Претпријатието нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски.

4.4. Даночен ризик

Согласно законските прописи во РСМ, финансиските извештаи и сметководствените евиденции на Претпријатието подлежат на контрола од страна на даночните власти по поднесувањето на даночните извештаи за годината. Заклучно со датумот на Извештајот на ревизорите, не е извршена контрола на данокот од добивка за 2021 година, како и на данокот на додадена вредност, персонален данок на доход и придонеси на лични примања. Според ова, дополнителни даноци во случај на идна контрола од страна на даночните власти во овој момент не може да се определат со разумна сигурност.

5. Утврдување на објективна вредност

Претпријатието располага со финансиски средства и обврски, како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност на финансиските средства и обврски е приближна на нивната сметководствена вредност со оглед на фактот дека истите имаат релативно кратка доспеаност, со исклучок на обврските за кредити, но истите се добиени со променливи каматни стапки поради што повторно може да се смета дека објективната вредност е приближна на нивната сметководствена вредност.

6. Финансиски инструменти

6.1. Ризик на финансирање

Претпријатието врши финансирање на своето работење по пат на користење на долгорочни кредити со цел да обезбеди соодветен поврат на вложувањата. Претпријатието континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа која со состојба на 31 декември 2021 и 2020 година е следната:

Во (000) МКД	2021	2020
Обврски по кредити и заеми	48,727,448	42,797,187
Пари и парични еквиваленти	(2,193,562)	(1,191,198)
Нето обврски (пари)	46,533,886	41,605,989
Вкупен капитал	61,383,361	59,909,685
% на задолженост	76%	69%

6.2. Ризик од девизни валути

Претпријатието влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од користење на кредити во странска валута, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути.

Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани до денари на 31 декември 2021 и 2020 година по валути е следната:

Во (000) МКД	Средства		Обврски	
	2021	2020	2021	2020
ЕУР	1,333,368	720,738	16,982,958	15,210,661
УСД	921	748	27,777,758	26,326,527
Други	3,128	2,644	0	-
	1,337,417	724,130	44,760,716	41,537,188

Претпријатието претежно е изложено на ЕУР и УСД. Изложеноста спрема ЕУР и УСД кај обврските ги вклучува обврските по кредити од банки и други лица кои имаат девизна клаузула и чија отплата во денари зависи од движењата на курсот на денарот во однос на Еврото и УСД.

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.2. Ризик од девизни валути (Продолжение)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 10% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

Во (000) МКД	Зголемувања за 10%		Намалувања за 10%	
	2021	2020	2021	2020
ЕУР	(1,564,959)	(1,448,992)	1,564,959	1,448,992
УСД	(2,777,684)	(2,632,578)	2,777,684	2,632,578
други	313	264	(313)	(264)
Нето Ефект	(4,342,330)	(4,081,306)	4,342,330	4,081,306

6.3. Ризик од промени на каматите

Претпријатието се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или кога има пласирано средства кај други субјекти или банки договорени по варијабилни каматни стапки. Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

Во (000) МКД	31 декември	
	2021	2020
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Парични средства	9,394	3,290
- Останати побарувања	40,448	33,959
	49,842	37,249
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Дадени заеми	34,718	48,782
- Парични средства на сметки	2,184,168	1,187,908
	2,218,886	1,236,690
	2,268,728	1,273,939
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски кон добавувачи	2,405,708	2,629,063
- Останати обврски	316,442	311,475
- Кредити	3,606,275	1,259,999
	4,200,537	4,200,537
<i>Каматносни со променлива камата:</i>		
- Кредити	17,343,415	15,210,661
	17,343,415	15,210,661
<i>Каматносни со фиксна камата:</i>		
- Кредити	27,777,758	26,326,527
	27,777,758	26,326,527
	51,449,598	45,737,725

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.3. Ризик од промени на каматите (Продолжение)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување на каматните стапки на користените кредити и дадени заеми за 1% поени. Анализата е направена на салдата на обврски за кредити и дадени депозити на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

Во (000) МКД	Зголемувања за 1% поени		Намалувања за 1% поени	
	2021	2020	2021	2020
Земени кредити	(173,434)	(152,107)	173,434	152,107
Дадени заеми	347	488	(347)	(488)
Нето Ефект	(173,087)	(151,619)	173,087	151,619

6.4. Ризик од ликвидност

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Претпријатието со состојба на 31 декември 2021 година според нивната доспеаност:

Во (000) МКД	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	2,193,562	-	-	-	2,193,562
Дадени заеми	-	-	13,708	21,010	34,718
Останати побар.	40,448	-	-	-	40,448
	2,234,010	-	13,708	21,010	2,268,728
Добавувачи	2,405,708	-	-	-	2,405,708
Кредити	1,126,137	742,069	2,886,219	43,973,023	48,727,448
Останати обврски	316,442	-	-	-	316,442
	3,848,287	742,069	2,886,219	43,973,023	51,449,598

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

6. Финансиски инструменти (Продолжение)

6.4. Ризик од ликвидност (Продолжение)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Претпријатието со состојба на 31 декември 2020 година според нивната доспеаност:

Во (000) МКД	До 1 месец	1 - 3 мес.	3-12 мес.	Над 12 мес.	Вкупно
Парични средства	1,191,198	-	-	-	1,191,198
Дадени заеми	-	-	13,728	35,054	48,782
Останати побар.	33,959	-	-	-	33,959
	1,225,157	-	13,728	35,054	1,273,939
Добавувачи	2,629,063	-	-	-	2,629,063
Кредити	858,312	515,928	2,124,128	39,298,819	42,797,187
Останати обврски	311,475	-	-	-	311,475
	3,798,850	515,928	2,124,128	39,298,819	45,737,725

7. Известување по сегменти

Претпријатието не врши известување според сегментно работење со оглед дека нема обврска за истото, ниту пак е поделено во посебни деловни и географски сегменти.

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

8. ПРИХОДИ ОД НАДОМЕСТОЦИ

Остварените приходи од надоместоци според видови, се како што следува:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Приходи од цената на течни горива - акциза	3,564,333	3,078,415
Приходи од надоместоци за употреба на автопати	2,844,804	2,080,883
Приходи од регистрација на моторни возила	1,759,819	1,644,360
Вкупно приходи од надоместоци	8,168,956	6,803,658

9. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ ПРИХОДИ

Остварените останати оперативни приходи според нивните видови, се како што следува:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Приходи од надомест по други основи	28,760	33,826
Приходи од амортизација на одложени приходи од грантови (белешка 20 и 24)	120,669	120,925
Приходи од ослободување на резервации (белешка 28)	167	509
Останати приходи	8,263	2,395
Вкупно останати оперативни приходи	157,859	157,655

10. ТРОШОЦИ ЗА ОСНОВНА ДЕЈНОСТ

Остварените трошоци за основна дејност според нивните видови, се како што следува:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Реконструкции и одржување на патишта	1,124,857	968,014
Трансфери на надомести до општини	298,208	300,000
Вкупно трошоци за основна дејност	1,423,065	1,268,014

11. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИ

Трошоците за вработени според нивните видови, се како што следува:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Бруто плати и надомести на плати	243,421	214,605
Трошоци за отпремнини, награди и сл.	10,798	10,063
Трошоци за службени патувања	542	387
Трошоци за превоз и друго	18,944	19,035
Вкупно административни трошоци	273,705	244,090

12. ОСТАНАТИ ОПЕРАТИВНИ РАСХОДИ

Остварените останати оперативни расходи според нивните видови, се како што следува:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Трошоци за надзор	167,057	148,654
Трошоци за банкарски услуги	29,088	22,965
Расходи за комунални услуги	112,283	94,892
Трошоци за провизии на здруженија за регистрација	77,826	72,902
Останати услуги	98,027	80,045
Трошоци за поправки и одржување	89,647	80,221
Потрошени материјали	9,622	20,667
Трошоци за осигурување	790	629
Репрезентација	1,551	1,017
Адвокатски трошоци	511	137,171
Трошоци по основ на судски спорови	117,968	-
Останати оперативни расходи	14,004	12,259
Вкупно останати оперативни расходи	718,374	671,422

13. ПРИХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Остварените приходи од финансирање, се како што следува:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Приходи од камати	4,511	17,743
Позитивни курсни разлики	694,840	3,004,322
Вкупно приходи од финансирање	699,351	3,022,065

14. РАСХОДИ ОД ФИНАНСИРАЊЕ

Остварените расходи од финансирање, се како што следува:

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Расходи за камати од кредити	231,189	259,048
Расходи за казнени камати	52,031	31,520
Негативни курсни разлики	2,823,013	594,400
Вкупно расходи од финансирање	3,106,233	884,968

Анализата на расходите за камати по кредитори е како што следува:

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
МБОР - Светска банка	-	527
ЕБОР - локални и регионални патишта	2,843	2,668
Експорт-Импорт Банка Кина (Миладиновци - Штип)	196,130	210,096
ЕБОР - електронски систем на патарини	540	1,099
ЕИБ II	28,317	37,413
МБОР - Светска банка	3,359	7,245
Вкупно расходи за камати	231,189	259,048

15. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

Паричните средства на ден 31 декември се состојат од следното:

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Денарски сметки кај банки	881,781	512,885
Готовина во благајна	2,675	2,965
Девизни сметки кај банки	42,096	49,313
Девизни акредитиви	-	-
Девизна благајна	312	325
Издвоени парични средства	6,407	-
Девизни депозити	1,260,291	625,710
Вкупно парични средства	2,193,562	1,191,198

Девизните депозити на ден 31 декември 2021 се состојат од неискористени парични средства од повлечени средства од кредитори и тоа:

Депозит од кредити од Светска Банка	224,185	185,704
Депозит од кредити од ЕБОР	1,036,106	440,006
Вкупно депозити	1,260,291	625,710

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

16. ЗАЛИХИ

Залихите на ден 31 декември се состојат од следното:

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Залихи на материјали	1,671	1,503
Вкупно залихи	1,671	1,503

17. ДАДЕНИ ПОЗАЈМИЦИ

Дадените позајмици на ден 31 декември се состојат од следното:

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
<i>Даден заем на:</i>		
ЈП Македонски Железници инфраструктура	12,844	18,047
Царинска Управа на РМ	21,874	30,735
	34,718	48,782
Тековен дел на дадени позајмици	(13,708)	(13,728)
Вкупно дадени заеми	21,010	35,054

Дадените заеми во износ од 34,718 илјади МКД (2020: 48,782 илјади МКД) се состојат од повлечени средства од страна на Претпријатието од кредитот од МБОР 4859 МК и дадени истовремено на ЈП Македонски Железници Инфраструктура и Царинска Управа на РМ за нивни потреби согласно договорот за кредит.

18. ДАДЕНИ АВАНСИ ЗА ОСНОВНИ СРЕДСТВА

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
<i>Дадени аванси на:</i>		
Синохидро Подружница Скопје	816,114	1,166,048
Конструкционес Рубау Шпанија	276,735	276,735
ГД Гранит АД Скопје	292,403	431,060
Аселсан Турција	68,437	6,342
Страбак АГ подружница Скопје	196,650	137,828
Градежен институт	50,739	-
Алпине Подружница Скопје	30,181	30,181
Пелагонија АД Гостивар	-	38,016
Електрософт Скопје	9,047	9,047
ДГ Бетон АД Скопје	-	30,191
ВЕ-Група	-	10,121
Компанија Ескаватори ДОО	-	5,309
Илинден Струга	123,735	-
Вкупно аванси за основни средства	1,864,041	2,140,878

19. ПОБАРУВАЊА ЗА ДАНОК НА ДОБИВКА И ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Побарувања за данок на добивка	163,890	130,750
Останати побарувања	40,298	33,809
Вкупно побарувања за данок на добивка и останати побарувања	204,188	164,559

20. НЕДВИЖНОСТИ, ПОСТРОЈКИ И ОПРЕМА

Промените во текот на 2021 година се како што следува:

	Градежни објекти (000) МКД	Патишта (000) МКД	Опрема (000) МКД	Инвестиции во тек (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна ревалоризирана вредност					
Состојба на 1 јануари	18,654	124,662,026	261,552	40,869,149	165,811,381
Нови набавки	-	2,164,368	6,810	6,117,838	8,289,016
Пренос од инвестиции	-		21,829	(21,829)	-
Капитализирани курсни разлики					-
Прекнижувања	-				-
Корекции (бел. 24)	-				-
Ослободени резервации за судски спорови (бел. 28.б)	-			(49,916)	(49,916)
Отпис и останати намалув.	-	(204)	(9,112)		(9,316)
Состојба на 31 декември	18,654	126,826,190	281,079	46,915,242	174,041,165
Акумулирана амортизација					
Состојба на 1 јануари	9,310	61,239,438	212,494	-	61,461,242
Амортизација	185	1,937,226	11,605	-	1,949,016
Расход	-	-	-	-	-
Отпис и останати намалув.	-	(204)	(8,906)	-	(9,110)
Состојба на 31 декември	9,495	63,176,460	215,193	-	63,401,148
Сегашна вредност на:					
31 декември 2021	9,159	63,649,730	65,886	46,915,242	110,640,017
31 декември 2020	9,344	63,422,588	49,058	40,869,149	104,350,139

Инвестициите во тек со состојба на 31 декември 2021 година во вкупен износ од 46,915,242 илјади МКД (2020 година: 40,869,149 илјади МКД) се состојат од инвестиции во изградба на магистрални, регионални и локални патишта.

Во текот на 2007 година извршено е сметководствено активирање на вложувања во градби, реконструкции и надградби на повеќе патни правци во вкупен износ од 682,141 илјади МКД, а кои произлегуваат од реализирани проекти на магистрални и регионални патни правци од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Буџетот на РМ (од продажба на Телеком) во претходните години.

Во текот на 2019 година извршено е сметководствено активирање на вложувања за изградба на делови од Коридор 10 во вкупен износ од 1,445,016 илјади МКД, а кои произлегуваат од реализирани проекти за изградба на Коридор 10 од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Оперативна Програма за Регионален развој (белешка 24). Во 2020 година извршена е корекција на вредноста на ова средство за износ од 43,770 илјади МКД, кој е финансиран од Друштвото.

21. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Промени во текот на 2021 година:

	Лиценци (000) МКД	Софтвер (000) МКД	Вкупно (000) МКД
Набавна вредност			
Состојба на 1 јануари	1,634	43,832	45,466
Набавки	-	603	603
Состојба на 31 декември	<u>1,634</u>	<u>44,435</u>	<u>46,069</u>
Акумулирана амортизација			
Состојба на 1 јануари	1,634	35,069	36,703
Амортизација	-	8,207	8,207
Состојба на 31 декември	<u>1,634</u>	<u>43,276</u>	<u>44,910</u>
Сегашна вредност на:			
31.12.2021 година	<u>-</u>	<u>1,159</u>	<u>1,159</u>
31.12.2020 година	<u>-</u>	<u>8,763</u>	<u>8,763</u>

22. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИТЕ

Обврските кон добавувачи на ден 31 декември се состојат од следното:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Добавувачи во земјата за основни средства и трошоци	633,661	825,949
Обврски спрема добавувачите во земјата за задржани депозити од градежни ситуации за изградба на патишта	1,772,047	1,803,114
Вкупно обврски кон добавувачите	<u>2,405,708</u>	<u>2,629,063</u>

Обврските спрема добавувачи во земјата во износ од 633,661 илјади МКД (2020: 825,949 илјади МКД) вклучуваат обврски по основ на неплатени ситуации од повеќе изведувачи.

Обврските спрема добавувачи во земјата за задржани депозити од градежни ситуации за изградба на патишта во износ од 1,772,047 илјади МКД (2020: 1,803,114 илјади МКД) претставуваат задршки спрема изведувачите, како гаранција за добро извршена работа од страна на истите и кои се ослободуваат по завршување на проектот и издавање на соодветна потврда за прифаќање.

23. ОСТАНАТИ ТЕКОВНИ ОБВРСКИ

Останатите тековни обврски на ден 31 декември се состојат од следното:

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Обврски за пресметани камати од кредити	304,206	288,888
Обврски од регистрација (рефундација)	10,628	13,670
Обврски за концесии	1,498	5,257
Обврски за ДДВ	59,801	58,147
Останати обврски	110	3,660
Вкупно останати тековни обврски	376,243	369,622

Данок на добивка се пресметува на остварената добивка пред оданочување зголемена за непризнаените расходи и намалена за износ на реинвестирана добивка согласно даночната регулатива, со примена на стапка од 10% (2020: 10%)

24. ДРЖАВНИ ГРАНТОВИ (ОДЛОЖЕНИ ПРИХОДИ)

Државните грантови добиени за средства на ден 31 декември се состојат од следното:

	2021	2020
	(000) МКД	(000) МКД
Состојба на 1 јануари	2,013,324	2,173,650
Примени во текот на годината	-	4,369
Корекции	-	(43,770)
Ослободено преку биланс на успех	(120,669)	(120,925)
Состојба на 31 декември	1,892,655	2,013,324

Државните грантови произлегуваат од реализирани проекти на магистрални и регионални патни правци од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Буџетот на РМ (од продажба на Телеком) во претходните години, а кои патишта му припаѓаат на Претпријатието во износ од 558,909 илјади МКД. Овие одложени приходи се амортизираат како приходи за времетраење на векот на користење на овие средства почнувајќи од денот кога истите ќе бидат целосно стекнати и пуштени во употреба, односно од 01.01.2008 година. Годишниот износ на амортизација на овие одложени приходи изнесува 22,582 илјади МКД.

Грантот од Европска Инвестициона Банка е наменски грант за техничка помош во имплементација на проектот за изградба на Коридор 10 (Демир капија - Смоквица). Овие средства се наменети за консултантски услуги од SAFEGE (Consulting Engineers Belgium) за имплементација на проектот за изградба на Коридор 10 (Демир капија - Смоквица) во износ од 171,077 илјади МКД (2020:171,077 илјади МКД). Овие одложени приходи ќе почнат да се амортизираат со ставање во употреба на патниот правец за кои истите се наменети.

Државните грантови произлегуваат од реализирани проекти за изградба на делови од Коридор 10 од страна на Министерството за транспорт и врски со парични средства од Оперативна Програма за Регионален развој, а кои патишта му припаѓаат на Претпријатието во износ од 1,162,670 илјади МКД. Овие одложени приходи се амортизираат како приходи за времетраење на векот на користење на овие средства почнувајќи од денот кога истите ќе бидат целосно стекнати и пуштени во употреба, односно од 01.08.2019 година. Во 2020 година извршена е корекција на вредноста на ова средство за износ од 43,770 илјади МКД, кој е финансиран од Друштвото. Годишниот износ на амортизација на овие одложени приходи изнесува 98,087 илјади МКД.

ЈАВНО ПРЕТПРИЈАТИЕ ЗА ДРЖАВНИ ПАТИШТА - Скопје
БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

25. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ

а) Анализа по видови

Банка или кредитор	Валута	Состојба на 31.12.2021 во валута	Среден курс на НБРСМ 31.12.2021 МКД	каматна стапка %	период и начин на отплата	Состојба на кредитите 31.12.2021 (000) МКД	Состојба на кредитите 31.12.2020 (000) МКД
ЕИБ II	ЕУР	8,761,328	61.6270	3.62% год.	36 полугодишни рати 15/11/2006 - 15/05/2024	539,934	756,730
МБОР (ИБРД) 4859 МК	ЕУР	3,051,202	61.6270	Либор	24 полугодишни рати 15/12/2012 - 15/06/2024	188,036	263,537
МБОР (ИБРД) 7532 МК	ЕУР	31,143,994	61.6270	Либор	30 полугодишни рати 15/09/2013 - 15/03/2028	1,919,311	2,216,346
ЕБОР (ЕБРД)	ЕУР	8,156,880	61.6270	Либор +1	22 полугодишна рата 05/12/2012 - 05/06/2023	502,684	838,718
Експорт-Импорт Банка Кина (Миладиновци - Штип)	УСД	178,083,027	54.3736	2% год.	60 месеци грејс период и 180 месеци период на отплата	9,683,015	9,661,739
Експорт-Импорт Банка Кина (Кичево - Охрид)	УСД	332,785,442	54.3736	2% год.	60 месеци грејс период и 180 месеци период на отплата	18,094,742	16,664,788
МБОР (ИБРД) 8420 МК	ЕУР	45,989,094	61.6270	Либор	32 полугодишни рати 15/10/2020 - 15/10/2036	2,834,170	3,020,219
ЕБОР 41981 - проект коридор X	ЕУР	8,964,003	61.6270	Либор +1	22 полугодишни рати 20.10.2015-20.04.2026	552,425	675,920
ЕБОР 47955- Програма за национални патишта	ЕУР	75,635,330	61.6270	Либор +1	48 месеци грејс период и 132 месеци период на отплата 20.02.2019 - 20.08.2029	4,661,178	3,425,178
МБОР (ИБРД) 8525 МК	ЕУР	32,347,299	61.6270	Либор	35 месеци грејс период од 31.12.2020 и 40 полугодишни рати 15.11.2023-15.05.2043	1,993,467	1,761,269
ЕБОР (ЕБРД) 47829	ЕУР	57,146,470	61.6270	Либор +1	23 полугодишни рати 20/03/2020 - 20/03/2031	3,521,766	2,030,645
ЕБОР (ЕБРД) 49118	ЕУР	5,100,000	61.6270	Либор 1%	24 полугодишни рати 15/04/2022-15/10/2033	314,298	222,098
Министерство за финансии на РСМ	МКД	3,606,275	1.0000	-	грејс период до 01.01.2022 и 84 месечни рати	3,606,275	1,259,999
ЕБОР (ЕБРД) 50769	ЕУР	5,130,000	61.6270	Либор +1	24 полугодишни рати 10/06/2023-10/12/2034	316,147	-
Вкупно странски кредити						48,727,448	42,797,187
Минус: Тековна доспеаност на долгорочни странски кредити (обврски кои доспеваат за плаќање во рок од една година)						(4,754,425)	(3,498,368)
Вкупно нето странски кредити						43,973,023	39,298,819
Вкупно долгорочни кредити						43,973,023	39,298,819

25. ДОЛГОРОЧНИ КРЕДИТИ (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

б) Промени во текот на годината	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Состојба на 01.01.	42,797,187	43,180,676
Нови задолжувања	7,486,951	5,494,254
Отплата на главници на странски кредити	(3,669,409)	(3,439,470)
Курсни разлики (нето)	2,112,720	(2,360,930)
Вратен неискористен дел на кредитот	-	(77,343)
Состојба на 31.12.	48,727,449	42,797,187

в) Доспеаноста на долгорочните кредити по години е како што следува:

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Во рок од една година	4,754,425	3,498,368
Во период од 1 до 3 години	9,480,210	7,188,992
Над 3 години	34,492,813	32,109,827
Вкупно	48,727,448	42,797,187

26. КАПИТАЛ

Вкупниот капитал на Јавното претпријатие со состојба на 31 декември 2021 година во износ од 5,000 илјади МКД се состои од паричен влог. Основач/сопственик е Владата на Република Северна Македонија. Средствата се обезбедени од средствата кои се наоѓале на сметката на Агенцијата за државни патишта во рамките на трезорската сметка и се дел од салдото на денот на отварањето на сметката на Јавното претпријатие. Овој капитал е регистриран во Централниот регистар на РСМ.

27. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ ОД ДОГОВОРИ ЗА КРЕДИТИ

Согласно склучените договори за кредити со ЕБОР и МБОР, Претпријатието има превземено обврска, во текот на реализацијата на Проектите, финансирани од ЕБОР и МБОР, да одржува адекватни финансиски коефициенти, како што следи:

а) сооднос за сервисирање на долг - не понизок од 1

Сооднос за сервисирање на долг согласно договорот за кредит е дефиниран како сооднос на (а) нето паричен тек од оперативни активности за 12 месеци од претходниот датум на пресметка плус сите камати пресметани за време на тој период, минус парични текови од оперативни активности кои се искористени за стекнување на долгорочни средства освен делот кој е финансиран од гарантот со (б) отплата на главница на кредити и сите пресметани камати на финансискиот долг во текот на тој период.

27. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ ОД ДОГОВОРИ ЗА КРЕДИТИ (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

	2021	2020
Нето паричен тек од оперативни активности	5,691,593	4,669,829
Плус сите камати пресметани за време на тој период	231,189	259,048
Минус парични текови од оперативни активности кои се искористени за стекнување на долгорочни средства	(8,252,932)	(7,184,378)
Плус парични текови од оперативни активности кои се искористени за стекнување на долгорочни средства освен делот кој е финансиран од гарантот	7,486,951	5,494,254
	5,156,801	3,238,753
Отплата на главница на кредити	3,669,409	3,439,470
Пресметани камати на финансискиот долг во текот на тој период.	231,189	259,048
	3,900,598	3,698,518
Сооднос за сервисирање на долг	1.3	0.9

б) планирани нето приходи / планирани отплати на долгови - не понизок од 1.2

Планирани нето приходи / планирани отплати на долгови е дефиниран како сооднос на (а) нето приходи кои претставуваат разлика на приходи од сите извори плус останати приходи и сите расходи намалени за амортизацијата, непарични расходи и расходи за камата со (б) отплата на главница на кредити и сите пресметани камати.

	2021	2020
Приходи од сите извори	8,168,956	6,803,658
Плус останати приходи	157,859	157,655
Минус сите расходи намалени за амортизацијата, непарични расходи и расходи за камата	(2,415,144)	(2,183,526)
	5,911,671	4,777,787
Отплата на главница на кредити	3,669,409	3,439,470
Пресметани камати на финансискиот долг во текот на тој период.	231,189	259,048
	3,900,598	3,698,518
Планирани нето приходи / планирани отплати на долгови	1.5	1.3

в) тековен коефициент - не понизиок од 1

Тековен коефициент е дефиниран како сооднос на (а) тековни средства вклучувајќи ги и планираните нето приходи за наредната година и (б) тековните обврски.

	2021	2020
Тековни средства	2,468,251	1,378,003
Планираните нето приходи за наредната година	6,543,700	7,012,000
	9,011,951	8,390,003
Тековни обврски	7,745,439	6,691,009
Тековен коефициент	1.2	1.3

28. ПОТЕНЦИЈАЛНИ ОБВРСКИ И РЕЗЕРВИРАЊА

Потенцијални и неизвесни обврски се евидентираат и прикажуваат во финансиските извештаи доколку постои веројатност за идни одливи на средства кои вклучуваат економски користи и доколку постои можност за разумна проценка на износот. Резервирања се обврски со неизвесно време на настанување или износ. Резервирањата се признаваат како обврски, додека неизвесните обврски само се обелоденуваат.

а) Судски спорови против Претпријатието (неизвесни обврски)

Претпријатието е вклучено во редовни судски спорови (тужби) поднесени од страна на разни субјекти. Најзначајни судски спорови против Претпријатието се следните:

Основ на судски спор:	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Спорови за долгови	57,547	49,915
Спорови за надомест за експропријација	31,929	32,008
Спорови за надомест за штета	291,282	164,009
Арбитражни спорови	281,864	281,864
Спорови по други основи	1,915	1,522
Вкупно	664,537	529,318

Погоренаведените износи се без вклучена казнена камата.

Арбитражниот спор пред меѓународниот арбитражен суд во Париз е започнат по тужба на Рубау спрема ЈПДП и побарува износ од 281,863 илјади МКД и 131,602 илјади арбитражни трошоци. Воедно ЈПДП има поднесено противтужба и побарува износ од 748,412 илјади МКД и 212,919 илјади МКД.

Во декември 2021 година донесена е Одлука на Меѓународниот арбитражен суд во Париз, според која Претпријатието нема обврска за плаќање кон Рубау, кој пак треба да му плати на ЈПДП износ од 4,485,167.83 ЕУР со затезна камата, односно треба да го врати на ЈПДП платениот аванс (белешка 18). Во март 2022 година донесен е дополнителна Одлука на Меѓународниот арбитражен суд во Париз, со која се одбиват сите барања на тужителот. Во тек е постапка за признавање на Одлуката на Меѓународниот арбитражен суд пред шпанскиот суд заради извршување.

б) резервирања

	2021 (000) МКД	2020 (000) МКД
Состојба на 01.01	193,956	153,520
Резервирања преку биланс на состојба	-	2,282
Резервирања преку биланс на успех	66,532	57,285
Исплатен износ	(1,343)	(17,292)
Ослободувања на резервации преку биланс на успех	(167)	(509)
Ослободувања на резервации преку биланс на состојба	(49,915)	(1,330)
Состојба на 31.12	209,063	193,956

б) гаранции

Претпријатието има дадено банкарски гаранции во вкупен износ од 6,407 илјади денари со рок на доспевање најдоцна до август 2022 година, кои се дадени за потребите на постапки за експропријација.

29. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СТРАНИ

Владата на Република Северна Македонија е единствениот сопственик на Јавното претпријатие за државни патишта - Скопје. Претпријатието не влегува во посебни специфични трансакции со Владата на Република Северна Македонија. Во 2021 година, Со Одлука на Влада, од Буџетот на РСМ одобрени се средства во износ од 72,205 илјади МКД на ЈПДП, за бесплатни картички за патарина за српски државјани како дел од мерките за справување со КОВИД кризата.

30. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Глобалната пандемија предизвикана од новиот коронавирус (КОВИД 19), која беше прогласена од стана на СЗО во март 2020 година, продолжи во текот на 2021 година, со значителен број на случаи. Мерките кои беа превземени од Владата за да го спречи ширењето на вирусот во голема мера влијаеа на економската активност.

Раководството превзеде мерки за следење и ублажување на ефектите од КОВИД 19, вклучувајќи мерки за безбедност и заштита на здравјето на вработените и смета дека пандемијата има влијание врз работењето на Претпријатието и резултатите од работењето но не и на ликвидноста и солвентноста на Претпријатието.

Со оглед на фактот дека пандемијата сеуште не е завршена, врз основа на досегашното искуство, раководството смета дека и во иднина пандемијата ќе има влијание врз работењето, отворените резултати, но не и на ликвидноста и солвентноста на Претпријатието (белешка 2.6 и 2.7). Влијанието во овој момент не е практично да се процени со оглед дека развојот на настаните е крајно непредвидлив, а исто така неможат да се предвидат и мерките од здравствен и економски карактер, кои би ги донеле властите или регулаторните тела, заради ублажување на ефектите од пандемијата.